

IT i företag 2009 (vissa frågor avser 2008)

NV0116

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa uppgifter	2
A.1 Ämnesområde.....	2
A.2 Statistikområde.....	2
A.3 SOS-klassificering.....	2
A.4 Statistikansvarig.....	2
A.5 Statistikproducent.....	2
A.6 Uppgiftsskyldighet.....	2
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik.....	3
A.11 Statistik användning.....	3
A.12 Uppläggning och genomförande.....	3
A.13 Internationell rapportering	3
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
1.2 Fullständighet	5
B.2 Tillförlitlighet.....	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.3 Redovisning av osäkerhetsmått	9
B.3 Aktualitet	9
3.1 Frekvens	9
3.2 Framställningstid	9
3.3 Punktlighet	9
B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet.....	9
4.1 Jämförbarhet över tiden	9
4.2 Jämförbarhet mellan grupper	11

4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
B.5	Tillgänglighet och förståelighet.....	11
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Uppl ynningstjänster	11

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Näringslivets struktur

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Ingrid Persson
Telefon: 08-50694666
Telefax: 08-506 948 12
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Ingrid Persson
Telefon: 08-50694666
Telefax: 08-506 948 12
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inga gallringsföreskrifter finns.

A.9 EU-reglering

Framställning av statistiken finansieras till viss del av EU. Undersökningen är gemensam för EU-länderna som tillsammans med EU:s statistikmyndighet Eurostat utformat frågor och definitioner. Från och med år 2006 är undersökningen EU-reglerad. (Europaparlamentets och rådets förordning (EC) nr 808/2004 av den 21 april 2004.)

A.10 Syfte och historik

Undersökningen avser att belysa användningen av informationsteknik i svenska företag. Den har genomförts tio gånger: åren 2000-2009. Modellen för undersökningen togs fram i ett nordiskt samarbete 1999 och liknande undersökningar har genomförts flera gånger i alla nordiska länder utom Island där undersökningen genomfördes för första gången under 2002. År 2001 har en vidareutveckling av den nordiska modellen använts av Eurostat som delfinansierat denna undersökning och liknande undersökningar i ett flertal andra europeiska länder. Data för årets undersökning har samlats in med hjälp av enkäter som i Sverige skickades ut i slutet av mars 2009.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är EU:s statistikmyndighet Eurostat, Näringsdepartementet, Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA), Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Post- och telestyrelsen (PTS), Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, stiftelsen för Internetinfrastruktur (. SE). Även media, branschorganisationer, enskilda företag och allmänheten är användare av statistiken.

A.12 Uppläggning och genomförande

Data för undersökningen har samlats in med hjälp av postenkäter som skickats ut till ett urval av företag med tio anställda eller fler. Företag med 250 anställda eller fler har totalundersökts. Enkäterna skickades ut i slutet på mars 2009 och datainsamlingen pågick fram till slutet på augusti månad.

A.13 Internationell rapportering

Resultatet från undersökningen rapporteras till Eurostat.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

2010 års undersökning kommer att ha tyngdpunkt på e-säkerhet.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

IT-användning i företag är en urvalsundersökning som genomförs på ett harmoniserat sätt inom EU.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Undersökningen belyser företags tillgång till och användning av informationsteknik. Målstorheten är för de flesta variabler andel företag som använder olika typer av IT-system och IT-relaterade tekniker. Användningen av datorer och Internet beskrivs även som andel av företagets sysselsatta. E-handeln beskrivs med hjälp av ekonomiska variabler.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsenheten är företagsenheten. Företagsenheter är i de flesta fall detsamma som en juridisk enhet, men i vissa fall bedöms flera juridiska enheter ha så integrerad verksamhet att de av SCB bedöms vara en företagsenhet. Rampopulationen utgörs av företagsenheter med 10 anställda eller fler tillhörande koderna 10-82, enligt klassificeringen SNI2007 (med undantag av SNI 75, 6411, 642, 643, 6491, 6499, 653 and 6611). Även de företag som tillhör andra näringsgrenar än de ovan men som enligt den tidigare klassificeringen - SNI2002 - tillhörde koderna 15-37, 40-41, 45, 50-52, 55, 60-67, 70-74, 92.1+92.2 samt 93 enligt är inkluderade. Rampopulationen innefattar företagsenheter som fanns registrerade i SCB:s Företagsdatabas (FDB) i mars 2009.

1.1.2 Variabler

Undersökningen innefattar variabler som belyser företagets tillgång till och användning av informationsteknologi. Undersökningen 2009 har speciellt fokus på e-handel. Exempel på variabler:

- Vilka anslutningar har företaget till Internet?
- Använder företaget Internet vid kontakter med myndigheter, kommuner eller landsting?
- Har företaget en hemsida?
- Har företaget automatiserat informationsutbyte med andra företags eller organisationers IT-system?
- Använder företaget ett affärssystem?
- Har företaget tagit emot beställningar via Internet eller andra datornätverk?
- Hur fördelades företagets totala e-handelsförsäljning per destination

2008?

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska måtten är andel företag med en egenskap, e-handel som andel av omsättningen eller i kronor, andel sysselsatta med tillgång till en viss teknik samt antal anställda med IT-specialistkompetens.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Totalt (SNI 10-82)

Storleksklasser

10-49 anställda

50-249 anställda

250 eller fler anställda

Branscher

Tillverkningsindustri (SNI 10-33)

Energi och återvinning (SNI 35-39)

Byggindustri (SNI 41-43)

Handel; serviceverkstäder för motorfordon (SNI 45-47)

Transport- och magasineringsföretag (SNI 49-53)

Hotell och restauranger (SNI 55-56)

Informations- och kommunikationsföretag (SNI 58-63)

Finansiell verksamhet (delmängd av SNI 64-66)

Fastighetsbolag och förvaltare (SNI 68)

Övriga företagstjänster (SNI 69-74 samt 77-82)

1.1.5 Referenstider

Undersökningen innehåller två olika referenstider. För huvuddelen av variablerna är referenstiden januari 2009. För frågor som rör e-handel, arbete med programvaruutveckling samt kontakter med myndigheter är år 2008 referenstid.

1.2. Fullständighet

Företagens tillgång till och användning av IT är ett omfattande område som endast delvis kan belysas i denna typ av undersökning.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Undersökningen är en urvalsundersökning och kan därmed antas vara behäftad med tre sorters fel: *urvalsfel* (som beror på att endast ett urval företag har undersökts och att dessa inte riktigt är representativa för samtliga företag), *bortfallsfel* (som beror på att svar saknas helt eller delvis från utvalda företag) och *mätfel* (som framför allt uppkommer på grund av att frågor och definitioner

missuppfattas och att alltför grova uppskattningar lämnas). Om det finns systematik i mätfelen, t.ex. om många företag missuppfattar en fråga på samma sätt, uppkommer skevhet i materialet. Även i bortfallet kan det finnas systematik som leder till skevhet i materialet, t.ex. att företag som inte har en viss egenskap uteblir med svar då frågan inte upplevs som aktuell.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalsramen är företagsenheter inom de branscher och storleksklasser som undersökts och som var aktiva i början av mars 2009. Urvalsramen tas fram från SCB:s Företagsdatabas (FDB). Ramen är indelad i strata efter bransch och storleksklass. I strata bestående av företag med 250 anställda eller fler är samtliga företag med i urvalet. För strata bestående av företag med 10-249 anställda har ett stratifierat slumpmässigt urval med optimal allokering gjorts. I strata med tio företag eller färre har alla företag undersökts. I strata med fler än tio företag har åtminstone tio företag undersökts. Totalt omfattar urvalet 4 315 företag. Positiv urvalssamordning med förra årets undersökning har använts, för att få så jämförbara resultat som möjligt.

Den osäkerhet som uppkommer på grund av att undersökningen är en urvalsundersökning anges av konfidensintervallet. Ett 95-procentigt konfidensintervall ges av:

Skattning $\pm 1,96 \times$ medelfel

där $1,96 \times$ medelfel utgör halva konfidensintervallets längd.

Om konfidensgraden är vald till 95 procent innebär det att konfidensintervallet omfattar det sanna värdet på det vi vill mäta med 95 procents säkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Problem med ramtäckning tar sig två olika uttryck. Dels att företag som inte skulle ha varit med i urvalsramen är det, t.ex. företag som gått i konkurs, vilket resulterar i *övertäckning*. Dels att företag som borde varit med i urvalsramen inte är det, t.ex. nystartade företag, vilket resulterar i *undertäckning*.

SCB:s företagsregister (FDB) håller god aktualitet. Uppdateringar av ny- och avregistreringar sker varje vecka från Skatteverkets basregister.

2.2.3 Mätning

För att mäta företagens användning av IT har ett frågeformulär använts som mätinstrument. Företagen har haft möjlighet att svara via ett webbformulär eller pappersenkät.

Mätningen är naturligtvis mycket beroende av frågeformulärets utformning, de

ställda frågorna liksom definitioner av olika begrepp. Mätfel inträffar bland annat på grund av otydliga frågor, instruktioner och definitioner och att uppgiftslämnaren missförstår dessa. Lämnade svar och återkontakter med företagen indikerar att mätfelen främst gäller de kvantitativa variablerna avseende e-handel. Även vissa kvalitativa variabler har tolkats felaktigt eller varit svåra att förstå. Detta gäller t.ex. frågorna om extranät och automatiserat informationsutbyte.

2.2.4 Svartsbortfall

Det finns två typer av bortfall: *objektsbortfall* och *partiellt bortfall*. Objektsbortfall utgörs av de företag som inte svarar på enkäten, medan partiellt bortfall innebär att ett företag svarar på enkäten, men hoppar över en eller flera frågor. Ett stort bortfall ökar osäkerheten i skattningarna. Svartsbortfall ökar även risken för skevhet i skattningarna. Svartsfrekvensen i denna undersökning är 84 procent. *Tabell 4* nedan visar objektsbortfallet uppdelat på redovisningsgrupper.

Tabell 4
Objektsbortfall efter redovisningsgrupp

Redovisningsgrupp	Objektsbortfall, %
Totalt	16
<i>Storleksklasser</i>	
10-49 anställda	15
50-249 anställda	14
250-	18
<i>Branscher (SNI)</i>	
10-33	15
35-39	15
41-43	11
45-47	15
49-53	16
55-56	20
58-63	18
64-66 (delmängd av)	15
68	10
69-74, 77-82	19

En del företag har missat eller valt att bort att besvara vissa frågor i enkäten. Detta utgör det partiella bortfallet. Ofta innebär ett överhoppat svar att företaget inte har tekniken i fråga men ett överhoppat svar kan också innebära att uppgiftslämnaren inte förstått frågans innebörd eller inte känner till svaret. Vissa frågor, som till exempel de som behandlar e-handel, kan upplevas som känsliga att besvara och kan därför vara överhoppade. I årets frågeformulär har det också tydligare informerats om att vissa frågor är frivilliga att besvara. Detta gäller de frågor som inte omfattas av EU-regleringen eller är uppgifter till nationalräkenskaperna. Dessa frågor har därför också ett högre partiellt bortfall.

I *tabell 5* nedan framgår det för vilka frågor som det partiella bortfallet varit särskilt stort. Det partiella bortfallet i tabellen är det partiella bortfallet för

totalen för respektive fråga. Det partiella bortfallet kan variera en del mellan de olika redovisningsgrupperna. Inga imputeringar har gjorts. Det partiella bortfallet har påverkan på resultaten. Resultat som avser andelen företag som har eller använder IT för något ändamål är sannolikt underskattad vid förekomst av partiellt bortfall.

Tabell 5
Frågor med särskilt stort partiellt bortfall

Fråga	Partiellt bortfall, %
Har uppringd anslutning till Internet	12
Har fast anslutning, annan än DSL	13
Använder affärssystem	12 (vet ej + bortfall)
<i>Frågor avseende IT och miljö</i>	
Ersätter resor med telefon-/webb-/videomöten	13
Minskad energiförbrukning vid IT-användning	12
Ställer krav på att leverantörerna är miljöcertifierade	13
Tar hänsyn till energiförbrukningen vid inköp av IT-utrustning	13
Har anställda som regelbundet distansarbetar	15
Använder särskild IT-lösning för att minska energiförbrukningen	20

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna har granskats utifrån hur svaren på de olika frågorna hänger ihop logiskt. Vid ologiskheter eller bortfall på viktiga frågor har företagen återkontaktats för att ges möjlighet att komplettera de i enkäten angivna svaren. Särskild vikt har lagts vid att återkontakta större företag avseende e-handeln då deras svar har stor betydelse för undersökningens tillförlitlighet. Registeruppgifter från momsregistret har använts för att beräkna e-handeln i kronor. I den mån registeruppgifter inte varit tillgängliga har uppgifter från enkäten använts. En del företag som har besvarat enkäten har hoppat över vissa frågor. I de fall där det har funnits en möjlighet att logiskt dra slutsatser om svaret på sådana frågor har upprättningar gjorts särskilt för variabler med stort partiellt bortfall.

I samband med hantering och bearbetning av blanketter, datafiler och tabeller kan fel uppkomma. I arbetet med enkäten arbetar vi ständigt med att förbättra rutinerna för att minimera sådana fel.

2.2.6 Modellantaganden

Inga särskilda modellantaganden görs i undersökningen.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

95-procentiga konfidensintervall har använts och återfinns i tabellbilagan till rapporten *Företagens användning av IT 2009*.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen har genomförts årligen i tio år och avsikten är att den även i fortsättningen skall genomföras årligen.

3.2 Framställningstid

Undersökningen genomfördes huvudsakligen under tiden april-juni 2009. Kompletteringar av lämnade svar genomfördes löpande under datainsamlingen. Resultat publiceras vid två tillfällen. Det första cirka fem månader efter det att huvuddelen av enkäterna insamlats.

3.3 Punktlighet

Rapporten publicerades i januari 2010.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Många variabler är direkt jämförbara med tidigare års undersökningar. Dock ändras enkäten delvis varje år och nya frågor tillkommer medan andra tas bort. Det förekommer även att frågeformuleringen ändras något och att resultaten därför inte är helt jämförbara. Nedan framgår vilka variabler som är jämförbara med 2008 års undersökning.

Jämförbara frågor med 2008:

Frågenr 2009	Frågeinnehåll
Q01a	Använder företaget datorer?
Q01b	Andel sysselsatta som använder datorer
Q02b	Trådlöst lokalt nätverk (WLAN)
Q03	Intranät
Q04	Extranät
Q05	Använder operativsystem med öppen källkod
Q06a	Har företaget tillgång till Internet?
Q06b	Andel sysselsatta som använder Internet
Q07b	DSL (ADSL, SDSL m.fl.)
Q07c	Andra fasta anslutningar (t.ex. fiber eller radiolänk)
Q07d	Mobiltelefonnätet (GPRS, EDGE, 3G/UMTS)
Q09	Internet vid kontakt med myndigheter (<i>förtydligande i frågeformuleringen gör att resultatet inte är fullständigt jämförbart med 2008</i>)

Q9ba	Söka information (förtydligande i filterfrågan (Q09) gör att resultatet inte är fullständigt jämförbart med 2008)
Q9bb	Hämta blanketter(förtydligande i filterfrågan(Q09)gör att resultatet inte är fullständigt jämförbart med 2008)
Q9bc	Returnera ifyllda blanketter(förtydligande i filterfrågan(Q09) gör att resultatet inte är fullständigt jämförbart med 2008)
Q9bd	Fullständig elektronisk ärendehantering(förtydligande i filterfrågan(Q09)- gör att resultatet inte är fullständigt jämförbart med 2008)
Q9be	Lämna in anbud i elektroniska upphandlingssystem (förtydligande i filterfrågan (Q09)gör att resultatet inte är fullständigt jämförbart med 2008)
Q10	Har företaget hemsida/webbplats?
Q11	Skickade företaget meddelande där digital signatur användes
Q12	Har företaget registrerat ett domännamn?
Q13	Under vilka toppdomäner har företaget registrerat domännamn?
Q14	Vilket är företagets primära toppdomän i Sverige
Q15	Har företaget automatiserat informationsutbyte med andra?
Q16a	Skicka beställningar till leverantörer
Q16b	Ta emot e-fakturor
Q16c	Ta emot beställningar från kunder
Q16d	Skicka e-fakturor
Q16e	Skicka eller ta emot produktinformation
Q16f	Skicka eller ta emot transportdokument
Q16g	Skicka betalningsinstruktioner
Q16h	Skicka eller ta emot data till/från myndigheter
Q17	Delar företaget information elektroniskt med kunder/leverantörer?
Q18a	Information om lagersaldo m.m - med leverantörer
Q18b	Leveransläget - med leverantörer
Q19a	Information om lagersaldo m.m - med kunder
Q19b	Leveransläget - med kunder
Q20a	Via webbsidor
Q20b	Via automatiserat datautbyte
Q21a	Styrning av lagernivåer - vid kundbeställning
Q21b	Bokföring - vid kundbeställning
Q21c	Produktions- eller tjänstestyrning
Q21d	Distributionsstyrning
Q22a	Styrning av lagernivåer - vid inköp
Q22b	Bokföring - vid inköp
Q23	Använder företaget ett affärssystem (ERP-system)
Q24a	Använder CRM system för att samla in, lagra, göra informationen tillgänglig
Q24b	Använder CRM system för att analysera informationen i marknadsföringssyfte
Q25a	Tagit emot beställningar via Internet eller andra nätverk 2007
Q25b	Hur stor andel av omsättningen?
Q25ca	Via en webbsida
Q25cb	Via automatiserat informationsutbyte
Q28a	Har beställt via Internet eller andra nätverk
Q28b	Andel av av inköpen? (fler svarsalternativ 2009)
Q33a	Har företaget egen personal som arbetar med programvaruutveckling?
Q33b	Antal årsverken för arbete med programvaruutveckling år 2007
Q33ca	Programvaruutveckling för företagets egen användning
Q33cb	Programvaruutveckling för extern försäljning
Q33cc	Övrigt, t.ex. underhåll, support m.m.

Se rapporten Företagens användning av IT 2009 för att ta del av enkäten i sin helhet.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Motsvarande undersökning har genomförts av övriga länder inom ramen för det europeiska samarbetet. Statistiken är i princip jämförbar men det förekommer skillnader avseende svarsfrekvenser, täckning, metodik mm.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

-

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik om IT-användning bland företag 2009 redovisas i publikationen *Företagens användning av IT 2009*, i SCB:s databaser samt av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Publikationen *Företagens användning av IT 2009* finns tillgänglig på www.scb.se från och med 2010-01-19 samt kommer också att finnas i tryckt form några veckor senare.

5.2 Presentation

Publikationen har ett omfång är ca 100 sidor och består av text, tablåer, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Det finns ingen ytterligare lätt tillgänglig dokumentation av undersökningen utöver denna beskrivning av statistiken.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan göras av materialet såsom andra aggregeringar efter branscher och storleksklasser, förutsatt att resultatet inte medför att något företag går att identifiera. Aidentifierat material kan göras tillgängligt för forsknings- och statistikändamål, efter särskild prövning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor kring undersökningen, kontakta Ingrid Persson, tfn 08-506 946 66 vid enheten för Investeringar, FoU och IT vid SCB. Det går även att vända sig till den centrala informationsservicen på SCB med telefonnummer 08-506 948 01 eller skriva till infoservice@scb.se.